

Ur snödrifvan : en julhistoria ur lifvet

Wallensteen, Nanna,

82 A a 263/20

Ur snödrifvan.

En julhistoria ur lifvet.

För denna tidning

af

Nanna Wallensteen.

— Gerda, kan du tänka dig, hvad pappars drängar berättat ute i köket?

Hon kom springande genom köksdörren in i barnkammaren, frisk som en vintervind och de stora mörkblå ögonen strålade och den långa, ljusa flåtan flög fram och åter på ryggen.

— Nej, hvad sa' di? — Lilla Gerda satt lugnt och stilla qvar invid dockskåpet och städade åt sina älsklingar på julaftons eftermiddag.

— Joo du, drängarne sa' att "Purrhöna", den gamla hemska tattarekärningen, du vet, ligger i en snödrifva tätt invid landsvägen nära diket emellan pappas och prostens gården. De hade nyss kört derförbi och sett henne.

— Är det sanning, Anni? Nu sprang Gerda upp med fart och glömde i en hast hela dockherrskapet.

— Ja, du, och hon är så full, så full, så hon kan inte stiga upp och gå hem, och alla de andra tattarne både Kajsa och Fredrik och Gustaf och allihopa hennes barn och barnbarn ha rest ifrån henne. —

— Ha de rest ifrån henne? Tänk, så elaka de är!

— Ja, är de inte? — De reste hem till Kolarp i går qväll, men då ville inte "Purrhöna" följa med, utan nu har hon legat borta i smedjan i natt, och så — så — har blifvit full och ramlat ner i snön, när hon skulle gå hem i dag.

— Stackars gamla "Purrhöna! — utbrast Gerda deltagande.

— Ja, jag tycker också det är förfärligt synd åt henne, fast hon är så hemsk och ful och stygg och elak, och tycker inte du att någon skall gå och hjälpa upp henne och leda hem henne till sitt på julafton?

— Jo, det tycker jag visst! Men hvem?

— Hör du, Gerda lilla, kunde inte du och jag göra det?

— Vi? Nej, aldrig, aldrig tors jag ta i Purrhönas hand. Aldrig, hör du det, Anni!

— Men vi är tvungna — sade Anni allvarligt och böjde det lilla ljuslockiga huvudet djupt ned mot Gerdas mörka hår.

— Det kan ingen tvinga oss till — ropade Gerda och de mörka vackra ögonen riktades förskrämda mot den några år äldre system. Jag vet att inte pappa och mamma befäller oss det! —

— Nej, men Gud gör det — hviskade Anni sakta.

— Gud? Å, det tror jag inte!

— Jaså, hvad står det i katekesen då? Kanske inte det står, att vi ska älska vår nästa som oss sjelfva?

— Men jag kan inte älska "Purrhöna" — ropade Gerda afgörande och smälde igen dörren till dockskåpet. Jag är så förfärligt rädd för henne så — —!

— Ja, det är jag också — sade Anni och ryste — och när jag nu tänker på, att jag måste gå och dra upp henne ur snödrifvan, så darrar jag i hela kroppen. — Men jag går ändå, ser du — hviskade hon sakta och blef blek om kinden. —

— Men jag tors inte gå med, söta Anni — ropade Gerda förskräckt.

— Då går jag ensam då. Adjö med dig, Gerda! Den lilla flickan vände sig raskt med ett beslutsamt uttryck i ögonen.

— Nej, nej, du får inte gå ensam! Jag går med! Jag går med!

Lilla Gerda rusade efter Anni, och några minuter derefter syntes de båda små flickorna, klädda i vinterkappor och ljusblå stickade mössor, gå hand i hand uppåt landsvägen norrut från byn.

Det var inte allenast barnens förskräckelse och fasa, utan också de vuxna bybornas, när det illa beryktade tattareföljet hemsökte den eljest så fredliga lilla kyrkbyn.

Då visste man hvad man hade att vänta: de djerfva pockande qvinnorna, hvilka trängde sig in i köken, der de blefvo sittande tills de tiggat sig till bästa biten ur matmoderns saltbalja och största bullen från hennes julbak, de rusiga, skrälände karlarne, hvilka for fram som vilddjur på de lugna bygatorna, hojtande och svärjande, och obarmhertigt piskade på sina utsvultna hästkrakar.

Vid sådana tillfällen var knifven inte långt borta, och ve den, som till fiende skaffade sig tattar-Fredrik eller tattar-Gustaf.

Dagen före julafton var deras dag. Då försummade de aldrig att göra en grundlig rond genom byn, ur hus i hus, och det var alltid med en riklig skörd af mat och kläder, som de i mörkningen drogo norrut, till sitt hem uppe i Kolarp.

— Är du förfärligt rädd, lilla syster? — hviskade Anni sakta till Gerda, då de nalkades det djupa diket och gärdesgården, som skilde deras fars egor från prestgårdens.

— Ja, förfärligt! — Ska vi inte vända om, Anni? — hviskade Gerda tillbaka och stirrade bortåt diket.

— Nej! Nej! — Tyst, der ligger hon! Se, se, Gerda!

Och der låg hon också, den gamla tatterskan, hopkrupen likt ett litet mörkt nystan i den hvita drifvan vid väggkanten. — Höga snövallar reste sig omkring henne, bländande hvita, månen blänkte klar på högbå himmel, och rimfrostens i hängbjörken vid diketanten hängde öfver henne lik en gnistrande, skimrande spetslöja.

Hon låg och stirrade uppåt och talade för sig sjelf och mumlade och muttrade en massa ord, som ingen

kunde förstå. Då och då försökte hon att resa sig upp på armbågen; men det gick långsamt och med möda, så satt hon uppe en liten stund helt tyst, och de små röda, stickande ögonen irrade hjälplöst sökande omkring. Sedan föll hon baklänges ner igen, och begynte ånyo sitt osammanhängande mummel.

— Hvad säger hon, Anni? Hon är bestämdt ond på någon — hviskade Gerda i Annis öra.

— Ja, det kan ingen undra på att hon är, när de åkt här förbi och sett henne och ända inte dragit upp henne.

— Men hon är ju så förfärligt hemsk och alla äro ju så rädda för henne — sade Gerda urskuldande.

— Det hjälper inte, hon är ju ändå en menniska. Kom nu, så gå vi till henne!

— Nej, nej! Jag tors inte — då dör jag — jemrade Gerda sig och ville slita sin hand ur Annis.

Men Anni höll den säkert qvar, såg djupt in i Gerdas förskrämda ögon och sade allvarligt:

— Hör du, Gerda, hvad tror du vi finge för rolig julafton, om vi nu vände om, och inte hjälpte upp den gamle stackarn, utan låte henne ligga der och frysa i snön.

— Ja, ja, kom du! — hviskade Gerda med förtviflans mod.

Och så gingo de ett par steg framåt och kramade hårdt hvarandras händer.

Nu satt gumman upprätt och stirrade på dem.

En glädjeblyxt lyste i de gamla ögonen.

— Hjelp! Hjelp! Hjelp mig upp! skrek hon hest och ifrigt. Var inte rädda! Kom! Kom bara, söta små fröknar!

Och så räckte hon händerna emot dem.

Anni och Gerda räckte henne hvar sin liten mjuk, hvit, darrande barnahand, spände de små fötterna hårdt i snön och drogo upp den lilla krokryggiga, åttioåriga gumman, som knappt var så lång som den lilla nioåriga Gerda.

Nu hade de fått upp henne på landsvägen och stodo och hölle henne så trofast i hand.

— Nu gå vi, nu gå vi hem till er — mumlade gumman förnöjd och så vandrade de vägen framåt byn hand i hand, som tre riktigt goda gamla vänner.

Den lilla gumman såg ut som ett litet klotrundt trasbylte. Klädningskjolen hade hon uppfästad fram, och i den hade hon förvarat en hel massa olika saker, som hon tiggat ihop till julen. — Hon gick mycket osäkert och raglade hit och dit, och så pratade och muttrade hon oupphörligt långa ramsor, som hvarken Anni eller Gerda blefvo kloka på, men det lät ibland så löjligt, att de glömde sin rädsla och sågo på hvarandra i smyg och småskrattade. —

Nu hade de kommit fram till byn, och gingo just in igenom trädgårdsporten till deras vackra, trefliga hem, då de sågo drängarne komma utför kökstrappan.

När de unga karlarne sågo den egenomliga trion komma raglande öfver gårdsplanen började de skratta och nojsa och stalldrängen ropade:

— Nej, men se, ett sådant möte vi får! Det är väl *lycka* med det!

— Det borde åtminstone vara det! — hördes en djup, manlig stämma bakom dem.

De vände sig om.

På stora trappan stod Annis och Gerdas far och såg på samma gång sträng och mild ut.

— Det är en skam för er — sade husbonden allvarligt — att ni har kört förbi den gamla utan att hjälpa henne.

— Hvem vill röra vid "tater" på julafton? — vågade rättaren sig på att fråga.

— Det vill mina små flickor göra, och jag tror inte att deras julhelg skall bli mindre glad för det, svarade husbonden stilla, och ett par stora klara tårar blänkte i hans blå, hjertegoda ögon.

Det blef så tyst bland de unga karlarne, men de lyftade alla på mössan, då de gingo förbi husbonden och de små barnen med deras gamla skyddsling emellan sig. —

Men fadern gick fram till Anni och Gerda och sade leende:

— Gud signe er, mina små barmhertiga samariter!

Det blef så underligt ljusst och varmt och stilla i deras skälfvande små barnahjertan, och de sågo nu utan rädsla och med innerligt deltagande på den lilla smutsiga, trasiga gumman, hvilken höll deras händer så fast i sina, som om hon aldrig velat släppa dem.

— För nu in gumman till mamma, så får hon säkert både rena kläder och mat och värme, om jag känner er snälla mamma rätt, och så ska vi alla fira en julafton tillsammans så härlig, att hvarken gumman eller ni någonsin sett maken!

I detsamma slog han upp dörren till salen på vid gafvel. —

Derinne strålade julgrannen i skimrande prakt. — I toppen svajade den blågula flaggan och den snöhvita juleengeln sida vid sida.

Framme på julbordet, som mamma sjelf dukat, lågo stora "julbögar" af de läckraste "julkusar" med russin i — en hel stor hög för hvar och en af barnen. —

Vid pianot satt mamma och spelade en julsalm och småsyskonen stodo rundt omkring henne, och just som Anni och Gerda trädde öfver tröskeln med den gamla tatterskan emellan sig, stämde de alla upp den härliga gamla julsalmen:

"Han kommer följd af frid och hopp
De villade att söka opp
Och hjälpa de elända.

Värma, närma till hvarandra
dem, som vandra
kärlekslösa och ur usla brunnar ösa"

